

Teave välismaalt Rootsi tulevatele marjakorjajatele

Estniska/eesti keeles – Uued reeglid välismaalt Rootsi tööle tulevatele marjakorjajatele

Kui Sul on kavas tulla marjakorjajana Rootsi tööle, leiad käesolevast Töökeskkonna ameti infovoldikust kasulikku teavet.

Töökeskkonna amet on riiklik ametiasutus, kes kontrollib, et Rootsis peetaks töökohtadel kinni töökeskkonna seaduse ja tööaja seaduse sätetest ning järgitaks ka teisi töökeskkonnaga seotud ettekirjutusi. Me töötame välja reegleid ning levitame töökeskkonna alast teavet. Töökeskkonna amet täidab tööle lähetatud töötajaid puudutavates küsimustes kontaktbüroo ülesandeid, mis tähendab seda, et me anname infot muu hulgas ajutiselt Rootsi tööle lähetatud töötajatele kehtivatest reeglitest.

Alljärgnevalt anname kokkuvõtliku ülevaate 2010. aastal Rootsis kehtivatest reeglitest töö- ja elamislubade, töökeskkonna, tööaja ja miinimumpalga kohta ja ka muust.

Migratsiooniamet otsustas vaadata alates 2010. aastast metsmarjakorjajate tööloataotlusi läbi samadel alustel nagu menetletakse teisigi tööloataotlusi. Mida see tähendab, on täpsemalt kirjjas allpool.

Kui Sa soovid töötada Rootsis marjakorjajana

Kui Sa ei ole Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik ning soovid töötada Rootsis marjakorjajana, peab Sul üldjuhul olema tööloa. Isikul, kes ei ole Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik, peab olema Rootsis viibimiseks enamasti ka viisa. Kui Sa kavatsed töötada Rootsis rohkem kui kolm kuud, peab Sul olema tööloale lisaks ka elamisluba.

Töö- ja elamislubadega seotud küsimustega tegeleb Migratsiooniamet. Luba pead taotlema enne Rootsi tulekut. Elamis- ja tööloa saad taotleda Migratsiooniameti veebilehe www.migrationsverket.se kaudu. Avalduse võid esitada ka oma kodumaal Rootsi saatkonda või konsulaati. Kui Sa kavatsed töötada Rootsis vähem kui kolm kuud ja Sa vajad Rootsi sissesõitmiseks viisat, pead tööloataotluse esitama Rootsi saatkonna või konsulaadi kaudu.

Mida on vaja, et saada tööloa?

Tööloa saamiseks on nõutav:

1. et Sul on kehtiv pass,
2. et Sa suudad end oma tööga ära elatada,
3. et tööd on sellises ulatuses, et Su palk on vähemalt 13 000 SEK kuus (vt ka p. 5),
4. et Sinu tööandja pani töökuulutuse välja nii Rootsis kui ka Euroopa Liidus vähemalt kümneks päevaks (uute töökohtade puhul),
5. et Sinu tööandja pakutavad töölevõtu tingimused vastavad Rootsi kollektiivlepingute tasemele või sellel erialal või majandusharus üldiselt levinud tingimustele (vt allpoolt),
6. et Sinu tööandja annab asjaomastele ametiühinguorganisatsioonidele võimaluse esitada tööpakkumises kirjeldatud töölevõtu tingimuste kohta oma arvamus.

Millised töölevõtu tingimused kehtivad marjakorjajatele Rootsi kollektiivlepingute järgi?

Tööloa saamiseks ei piisa sellest, et Su palk on vähemalt 13 000 SEK kuus. Ka töölevõtu tingimused peavad vastama Rootsi kollektiivlepingute tasemele (või olema kooskõlas vastava eriala või majandusharu tingimustega).

Rootsis tegutsevasse ettevõttesse tööle võetud marjakorjajatele kehtivad Rootsi Munitsipaaltöötajate Liidu (Svenska Kommunalarbetareförbundet) ja Metsandus- ja Põllumajandustööandjate Liidu vahel sõlmitud kollektiivlepingu tingimused. Selle kokkuleppe järgi on minimumpalk 18 542 SEK kuus. Kollektiivlepingus on reguleeritud ka tunnipalgaliste töötajate minimaalne tunnipalk, mis kehtib neile, kes saavad töötasu töötundide alusel.

Kui Sinu tööandja on välismaal asuv firma – näiteks tööjõuvahendusfirma –, mis ei tegutse Rootsis, kehtib Sinu puhul tööjõuvahenduse valdkonna leping, mille järgi miinimumpalk on 19 772 SEK kuus. See leping kehtib sõltumata sellest, kas välismaal asuv firma on kollektiivlepingule alla kirjutanud või mitte.

Kokkuvõtteks võib öelda, et marjakorjaja töötasu peab olema vähemalt Rootsi kollektiivlepingutes kokku lepitud miinimumpalga tasemel.

Kui Sinu tööandja on kirjutanud alla Rootsi Munitsipaaltöötajate Liiduga sõlmitud lepingule, kehtib Sinu puhul Munitsipaaltöötajate Liidu kollektiivlepingu tervikuna. Selles on reguleeritud miinimumpalga, tööaegade, kindlustuste ja muud küsimused. Munitsipaaltöötajate Liidu (Kommunal) veebilehelt www.kommunal.se leiad pdf-formaadis brošüüri „Arbeta i Sverige“ (Tööl Rootsis), mis on olemas mitmes keeles. Brošüürist leiad kollektiivlepingu ja oma õiguste kohta täiendavat teavet.

Marjakorjamine ilma tööandjata

Kui Sul on viisa, et külastada oma Rootsis elavaid sugulasi, võid Sa korjata marju eraisikuna. Eraisikute marjakorjamisest saadud tulu ei maksustata, kui see ei ületa 12 500 SEK aastas.

Eraisikutele kehtivate viisareeglite kohta leiad teavet Migratsiooniameti veebilehelt.

Töökeskkond ja tööaeg

Ajal, kui Sa töötad Rootsis, on Sinu tööandja kohustatud pidama kinni Rootsi töökeskkonna seadusest, Töökeskkonna ameti eeskirjadest ja tööaja seadusest.

Töökeskkonna seadus sätestab tööandjate ja teiste ohutuse eest vastutavate isikute kohustused, et hoida ära tööst tingitud tervisekahjustusi ja õnnetusjuhtumeid. Töökeskkond hõlmab kõiki tööga seotud asjaolusid ja tingimusi, s.t kõike alates sellest, et masinad ja tööriistad vastaksid ohutusnõuetele kuni selleni, et stressitase ei oleks liiga kõrge.

Tööaja seadus sätestab, kui palju on lubatud ööpäeva, nädala ja aasta jooksul kokku töötada. Nii näiteks on Sul õigus omada iga 24 tunni jooksul 11 tundi järjest vaba aega. Seda kutsutakse tööpäevade vaheliseks puhkeajaks. Normaaltööaeg ei tohi ületada 40 tundi nädalas. Vajadusel on lubatud töötada neljanädalase tööperioodi jooksul keskmiselt 40 tundi nädalas, mis tähendab seda, et mõnel nädalal võib sel ajal töötada rohkem ja teisel vähem. Üldjuhul on tööaeg 8 tundi päevas ajavahemikus 07.00 – 17.00.

Erivajadusel võid Sa teha ületunnitööd, kuid nelja nädala jooksul mitte rohkem kui 48 tundi ja kalendrikuu jooksul kõige rohkem 50 tundi. Aasta jooksul on ületunnitööd lubatud teha kuni 200 tundi.

Töökeskkonna ameti ülesanne on jälgida, et tööandjad peaksid töökeskkonna seaduse ja tööaja seaduse sätestet kinni. Töökeskkonna ameti inspektorid käivad kohtadel kontrollimas, kas tööandjad peavad seadustest kinni. Kui seda ei tehta, võidakse mingite tööülesannete täitmine ära keelata. Kui Sa oled arvamusel, et Sinu tööandja rikub eeskirju, võta ühendust Töökeskkonna ametiga. Võid pöörduda ka Munitsipaaltöötajate Liidu (Kommunal) poole, kellel on töökaitse alal oma regionaalvolinikud, kes jälgivad, et töökeskkond vastaks nõuetele.

Tööaja seaduse kohaldamisest võib loobuda kollektiivlepinguga poolte kokkuleppel. Kollektiivleping võib asendada tööaja seadust tervikuna või osaliselt. Kui tööaeg on reguleeritud kollektiivlepinguga, siis Töökeskkonna amet tööaja seadusest kinnipidamist ei kontrolli. Sellisel juhul ei saa Töökeskkonna amet lubada ka erandeid tööaja seadusega kehtestatud reeglitest.

Kui Sa haigestud

Rootsi sotsiaalkindlustussüsteemis on ette nähtud hüvitised – nt haigusraha ja vanematoetus –, mis põhinevad sellel, et Sul on töö. On olemas veel elukohal põhinevad hüvitised. Rootsis ajutiselt töötavatele isikutele need üldjuhul ei laiene.

Rootsi tööle lähetatud marjakorjajad, s.t kodumaal tööjõuvahendusfirmasse tööle võetud töötajad on kindlustatud kodumaal. Kui Sind võttis Rootsis tööle Rootsi tööandja, peaksid Sinule kehtima Rootsi sotsiaalkindlustushüvitised, igal juhul tööl põhinevad hüvitised. Kui Sinu eeldatav Rootsis viibimine ei kesta rohkem kui aasta, Sind Rootsi alaliseks elanikuks ei loeta ning elukohal põhinevad hüvitised Sinule ei laiene.

Teisest Euroopa Liidu riigist tulnud marjakorjajatele kehtivad erireeglid, mistõttu on võimalik, et neile laienevad nii elukohal kui ka tööl põhinevad sotsiaalkindlustushüvitised, kui nad töötavad ainult Rootsis.

Kas isik kuulub Rootsi sotsiaalkindlustussüsteemi kaitse alla ja kas ta oma õigust hüvitistele, seda otsustab Rootsi sotsiaalkindlustuskassa (försäkringskassa). Kui Sa tuled Rootsi tööle, võid registreerida end vabatahtlikult sotsiaalkindlustuskassas. See ei mõjuta Sinu võimalikku õigust hüvitistele. Täpsemat teavet saad sotsiaalkindlustuskassa veebilehelt www.forsakringskassan.se.

Kas ma pean maksma Rootsis tulumaksu

Isikutele, kelle tööandja asub kodumaal ja kes töötavad Rootsis vaid ajutiselt, kehtib tulumaksu osas erand. Nende isikute sissetulekut ei tulumaksustata, kui nad ei tööta aasta jooksul rohkem kui 183 päeva. Ka tööandjale kehtib sel juhul tingimus. Selleks, et eelnimetatud erand kehtiks, ei tohi välismaa tööandja omada Rootsis alalist tegevuskohta. Alaline tegevuskot on näiteks kontor, vabrik ja muu taoline.

Kui Sinu tööandjal on Rootsis alaline tegevuskoht ja Sa viibid Rootsis kuni kuus kuud, oled Sa kohustatud tasuma eritulumaksu (särschild inkomstskatt, rootsikeelne lühend SINK). Eritulumaksu suurus on 25 protsenti. Pärast kuue kuu möödumist loetakse tulumaksu arvestamisel, et Sa oled Rootsi elanik ning siis pead Sa maksma tulumaksu juba Rootsi tavaliste tulumaksuseaduste järgi. Tavapäraseid tulumaksustamise reegleid võidakse kohaldada ka korduva Rootsis viibimise korral.

Täpsemat teavet leiad Maksuameti veebilehelt www.skatteverket.se.

Lähetatud töötaja

Kui Sa oled lähetatud töötaja, s.t. kui Su kodumaal olev tööandja saatis Sind ajutiselt Rootsi tööle, laienevad Sinule Rootsi seadusandluse erisätted. Kui Sa oled näiteks kodumaal võetud tööle tööjõuvahendusfirmasse ja Sind saadetakse paariks kuuks Rootsi tööle, oled Sa tööle lähetatud. Lähetatud töötajatele laienevad Rootsis näiteks puhkusi ja sünnituspuhkusi puudutavad reeglid. Töökeskkonna amet on nn. kontaktbüroo, mis tegeleb lähetatud töötajatega seotud küsimustega. Siit saad teavet selle kohta, millised on Sinu õigused. Lähetatud töötajate kohta loe täpsemalt aadressilt www.posting.se.

workinsweden.se

Rootsi Instituudi veebilehtedelt www.sweden.se ja www.workinsweden.se leiad veel infot Rootsi ja Rootsis töötamise kohta.

Additional copies of this publication
can be ordered from:
Swedish Work Environment Authority, publicationservices,
112 79 Stockholm.
Tel. +46-(0)8-730 97 00
Fax +46-(0)8-735 85 55
www.av.se

ADI 653 Est

Our vision: Everyone wants to, and can, create a good work environment

Contact information

Töokeskkonna amet

Tfn: +46-(0)8-730 90 00
www.av.se

Tuletõrje

Tfn: 112

Sotsiaalkindlustuskassa

Tfn: +46-(0)771-524 524
www.forsakringskassan.se

Migratsiooniamet

Tfn: +46-(0)771-235 235
www.migrationsverket.se

Politsei

Tfn: 112 (emergency),
Tfn: +46-(0)77-114 14 00 (non-emergency)
www.polisen.se

Munitsipaaltõotajate Liit

Tfn: +46-(0)10-442 70 00
www.kommunal.se

Maksuamet

Tfn: +46-(0)771-567 567
www.skatteverket.se

SOS Alarm

Tfn: 112
www.sosalarm.se

Rootsi Instituut

www.sweden.se

Välisministeerium

Tfn: +46-(0)8-405 10 00
www.regeringen.se
www.sweden.gov.se